

A bírálóbizottság értékelése

Egedy Gergely tudatosan építkező eszmetörténész és történész, akinek oktatói tevékenysége több évtizedes múltra tekinthet vissza több felsőoktatási intézményben. Tudományos pályafutása egyik fő célkitűzésének tekinti a Magyarországon hosszú ideig elhanyagolt, háttérbe szorult/szorított angolszász konzervatív politikai gondolkodás igényes megismertetését a hazai tudományos és szélesebb közönséggel. Benyújtott akadémiai doktori értekezésével olyan „kánon teremtő” munkát sikerült létrehoznia, amelynek értékválasztásai és értelmezései megkerülhetetlenek lesznek az ebben a témában a későbbiekben kutatni vágyó hazai szakemberek számára.

Magyar nyelven hasonló összefoglalás még nem látott napvilágot. Egedy Gergely egyéni struktúrával bíró önálló alkotást hozott létre. Értekezése magyarországi hatását növeli, hogy olyan szerzőket (John C. Calhoun, George Fitzhugh, Henry L. Mencken, Willmoore Kendall) is tárgyal, akikről korábban nem vagy alig állott rendelkezésre magyar nyelvű szakirodalom. A szerző az amerikai politikai gondolkodás sok olyan elemére (a sajátos déli konzervativizmus, az amerikai konzervativizmus irodalmi vonatkozásai, annak mély vallási indíttatása) hívja fel a figyelmet, amelyekről a témát tárgyaló hazai munkákban eddig kevés szó esett. További fontos érdeme a kötetnek az ideológiai indíttatású csatározások elkerülésére törekvő tárgyilagos, elfogulatlan, mértéktartó és elegáns hangneme.

Egedy Gergely elfogulatlanságra való törekvésével áll összefüggésben az értekezés egy másik erénye az, hogy a politikatörténeti háttérrel sem a politikai elfogultságok mentén igyekszik rekonstruálni. Szintén a tárgyilagosság köréhez tartozik, hogy értekezése nem válik a konzervatív életszemlélet dicshimnuszává, hanem a konzervatív szerzőkkel kapcsolatos kritikákra is kitér. Az is lényeges erénye a műnek, hogy a konzervativizmust nem csupán politikai ideológiának tekinti, hanem a vallási, művészeti, irodalmi, jogi, közgazdasági és társadalmi értelemben vett konzervativizmus jellegzetességeit és képviselőit is bemutatja. Ezzel összefüggésben az amerikai konzervatív gondolkodás sokszínűségére is felhívja a figyelmet.

Bizonyos kritikák is megfogalmazódtak Egedy Gergely művével kapcsolatban. Ilyen az értekezés mozaikos szerkesztésmódja, s ebből adódóan az, hogy a szerző elbeszélésében kevésbé különböztet meg elméleti iskolákat vagy elkülönülő beszédmódokat. Problémaként merült fel a puritán hagyomány és a modern konzervatív gondolkodás közötti kapcsolat kérdése illetve az, hogy kik miért kerültek vagy nem kerültek be Egedy Gergely válogatásába, s hogy a beválogatott szerzőket megfelelő sorrendben tárgyalja, avagy sem. Végezetül, a munkában kisebb hibák és tévedések is előfordulnak.

Összefoglalásként megállapítható, hogy Egedy Gergely olyan értekezést készített, amely méltán nevezhető a hazai politikai eszmetörténet jeles teljesítményének, s amely még sokáig fog a kérdéssel foglalkozó szakemberek és laikusok referencia pontjaként szolgálni és arra inspirálni őket, hogy az övét meghaladó teljesítményt hozzanak létre.